

SAKSFRAMLEGG

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
20/032	Miljø, natur og utvikling	17.11.2020
20/092	Kommunestyret	08.12.2020

Fastsetting av endringsforskrifte for rådyr i Marker kommune**Kommunestyret 08.12.2020:****KS- 20/092 Vedtak:**

Med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 6 vedtar Marker kommune følgende endringsforskrift på rådyr:

Kommune	Rådyr; minsteareal i daa
Marker	300

Behandling:

Miljø, natur og utvikling sin innstilling ble enstemmig vedtatt.

Miljø, natur og utvikling 17.11.2020:**MNU- 20/032 Vedtak:**

Med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 6 vedtar Marker kommune følgende endringsforskrift på rådyr:

Kommune	Rådyr; minsteareal i daa
Marker	300

Behandling:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag til innstilling:

Med hjemmel i Forskrift om forvaltning av hjortevilt § 6 vedtar Marker kommune følgende endringsforskrift på rådyr:

Kommune	Rådyr; minsteareal i daa
Marker	300

Saken gjelder:

Med bakgrunn i størrelsen på rådyrbestanden i Marker kommune vedtok kommunestyret i sak 20/080 den 06.10.20 å legge på høring endringsforskrift på minstearealet på rådyr. Endringsforslaget var satt til 300 daa.

Denne saken skal sluttbehandles av: Kommunestyret

Bakgrunn og saksopplysninger:

I januar 2016 vedtok Miljødirektoratet ny forskrift om forvaltning av hjortevilt (elg, hjort, villrein, rådyr og dåhjort), (Hjorteviltforskriften). Forvaltningsprinsippet i hjorteviltforskriftens § 1 slår fast at forvaltningen av hjortevilt skal ivareta bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold. Det skal legges til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med sikte på nærings- og rekreasjonsmessig bruk av hjorteviltressursene. Forvaltningen skal videre sikre bestandsstørrelser som fører til at hjortevilt ikke forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

I Hjorteviltforskriftens § 3 er det fastsatt at kommunen skal vedta målsettinger for utvikling av bestandene av hjortevilt. Målene skal blant annet ta hensyn til opplysninger om beitegrunnlag, bestandsutvikling, skader på naturmangfoldet, jord- og skogbruk og omfanget av viltulykker på vei og bane. Videre er det i Hjorteviltforskriftens §§ 5 og 6 fastsatt at kommunen skal vedta forskrift om åpning av jakt på hjortevilt og fastsette minsteareal for artene. Sammen med andre sentrale lover og forskrifter (Naturmangfoldloven § 1, Viltloven § 1, Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, Skogbruksloven § 1 og § 9) er dette styrende for forvaltning av hjorteviltet vårt.

Minsteareal og tellende areal som virkemiddel

Minsteareal er definert som arealstørrelsen på det minste sammenhengende området som kommunen kan godkjenne som et vald. Et vald er det geografiske området som kan få tildelt fellingstillatelse fra kommunen. Minsteareal er også størrelsen på det tellende arealet som skal legges til grunn for hvert dyr det gis fellingstillatelse på.

Fastsetting av minstearealet er det viktigste virkemiddelet i reguleringen av bestandsstørrelse. § 6 i Hjorteviltforskriften åpner for at det kan fastsettes ulikt minsteareal i ulike deler av en kommune dersom det er vesentlige forskjell på beitegrunnlag, bestandstetthet eller skadepress. Kommunen har med hjemmel i Hjorteviltforskriften § 7 også mulighet til å fravike minstearealet med inntil 50 prosent ved tildeling av fellingstillatelser. § 7 kan benyttes både til å senke og heve andel tildelte fellingstillatelser.

Avvik fra minstearealet skal gjøres på bakgrunn av ulikheter i artens levekår i kommunen, bestandens størrelse og utvikling, den skadeviltet volder eller andre ekstraordinære forhold. Beslutning om avvik fra minstearealet er et enkeltvedtak og skal kun gjøres for særskilte vald og for en begrenset periode. Unntaksregelen i § 7 gir kommunen mulighet til å tildele ytterligere fellingstillatelser, hvor hjorteviltets arealbruk kommer i konflikt med andre samfunnsinteresser, som beiteskader på produksjonsskog og innmark.

Rådyrforvaltningen i Marker:

I gjeldende *Forskrift om adgang til jakt etter elg og rådyr i Marker kommune* av 12.03.2013 er minstearealet for rådyr fastsatt til 400 daa.

I den kommunale målsetningen for hjortevilt står følgende vedrørende rådyr:

2.2 Rådyr

2.2.1. Mål for rådyrforvaltningen

- *Marker kommune ønsker en rådyrbestand som bidrar til økonomisk avkastning for grunneierne, som er en matressurs og en viktig rekreasjonskilde for innenbygdsboende og tilreisende jegere.*
- *Trafikkdrept rådyr skal ikke overstige 5 % av tildelt kvote.*

Tallene nedenfor viser *Tildelt og felt rådyr i Marker for perioden 2011 – 2019*. Minstearealet har fra 2013 vært 400 daa. Forut for det var det 500 daa. Tallene viser et stigende antall felte dyr bortsett fra 2017 som hadde et høyere uttak enn de siste årene. Antall felte rådyr i kommunen kommer heller ikke riktig fram da det årlig er noen som ikke leverer fellingsrapport selv etter purringer. Det er noe av årsaken til at fellingsprosenten er lav, men hovedårsaken til lav fellingsprosent er at vald med store arealer får tildelt mange dyr som ikke står i samsvar med rådyrbestanden.

Tildelt og felt rådyr i Marker 2011 – 2019

År	Tildelt totalt	Felt hannkalv	Felt hunnkalv	Felt hanndyr eldre	Felt hunndyr eldre	Felt totalt	Fellingsprosent
2011	537	26	17	52	32	127	23,65
2012	558	27	18	53	23	121	21,68
2013	702	35	19	64	23	141	20,09
2014	705	32	22	70	32	156	22,13
2015	710	31	14	68	36	149	20,99
2016	748	30	15	69	26	140	18,7
2017	742	56	34	112	49	251	33,8
2018	743	35	26	97	47	205	27,6
2019	752	37	27	100	46	210	27,9

Trafikkdrept rådyr utgjorde i 2019 4,5 % av tildelt kvote.

I hele regionen er det en økende rådyrbestand på grunn av milde vintre med liten dødelighet. I 2020 ser det ut til å bli noe økning i antall registrerte trafikkpåkjørte rådyr i Marker.

Det er nå bekreftet at Marker er en del av Boksjø-reviret for ulv i tillegg til Rømskogreviret og det kan påregnes at ulven vil ta noe rådyr.

Høringsforslaget ble sendt pr. brev til Fylkesmannen, Fylkeskommunen, nabokommuner, samt berørte organisasjoner og interessenter med høringsfrist 2. november 2020. I tillegg ble høringen kunngjort i Smaalenenes avis og på Marker kommune sin hjemmeside.

Pr. 4. november hadde Marker kommune mottatt følgende høringsuttalelser:

Uttalelse fra:	Innspill:	Kommentar:
Marker bondelag v/ Thomas Haneborg Viken fylkeskommune	Støtter innspillet uten ytterligere kommentarer. Viken fylkeskommune har vurdert forslaget opp mot kravene i <i>Forskrift om forvaltning av hjortevilt</i> , kommunens vedtatte målsetninger og den generelle bestandsutviklingen i området. Vi anser at Marker kommunes vurderinger og forvaltningsmessige grep er i tråd med intensjonene i regelverket og kommunens målsetning. Ingen	Tas til etterretning Tas til etterretning

	ytterligere kommentarer.	
Måstad-Askerud utmarkslag v/ Øyvind Brandsrud	De støtter forslaget uten ytterligere kommentarer.	Tas til etterretning

Forslag om endring av minsteareal må fastsettes av kommunen innen 15. mars for å ha virkning det kalenderåret. Endring av minsteareal fastsettes som en endringsforskrift.

Vurdering av alternativer og konsekvenser:

Tverrfaglige vurderinger:

I forhold til den kommunale målsetningen om en bærekraftig rådyrbestand i Marker er rådyret en viktig ressurs i forhold til jakt og utøvelse av friluftsliv. Bestanden har tidligere variert i forhold til klimaet, men med færre strenge vintre er det mindre vinterdødelighet. Uttaket er ellers i form av jakt og rovvilt. Økt bestand gjenspeiles også i antall trafikkpåkjørsler, men det ligger fortsatt under den kommunale målsetningen på 5 %.

Et godkjent rådyrvald må i dag være på minst 400 daa sammenhengende areal. Det er få større grunneiersammenslutninger/avtaler som er rådyrvald i kommunen. Endring av minstearealet fra 400 til 300 daa vil åpne for at noen flere kan søke om godkjenning av vald. I utgangspunktet er det ønskelig at grunneiere samarbeider for å oppnå minsteareal for å få utnyttet arealressursene og forvalte bestanden, samt at det er mindre arbeidskrevende for kommunen å administrere færre vald.

Tildelingen har i store trekk blitt gjennomført i tråd med minstearealet. De siste fire årene er det tildelt 740 – 750 fellingstillatelse på 116 vald. For 2020 ble det tildelt 780 fellingstillatelser. Eiendomsstrukturen i Marker er slik at valdene stort sett ligger øst – vest i terrenget med kulturlandskap i tilknytning til vassdragene og skogsterreng innover i terrenget. Ofte er det de store skogsterrengene som gir utslag i valdstørrelsen, mens det er framme i kulturlandskapet rådyrene hovedsakelig befinner seg og det er der de skytes. Fellingsprosenten var i perioden 2011-2016 på 21 %, mens den i 2017 - 2019 var på litt under 30 %. Det er et stort potensial for å øke fellingsprosenten innenfor dagens minsteareal, men det er mange vald det ikke jaktes i eller at fellingstillatelsen og valdstørrelsen ikke er i forhold til bestandsstørrelsen. Eiendommene består som oftes av flere teiger som ikke er sammenhengende og når jaktrettshavere ikke samarbeider om felles vald blir ikke jaktmuligheten utnyttet innenfor dagens minsteareal. På den annen side kan det organisatorisk mellom jaktrettshavere være enklere med særskilte vald.

Rådyrbestanden i Marker har de siste årene vært økende, og det sees en sammenheng med antall påkjørte dyr og økt bestand i enkelte områder.

Hvis minstearealet blir endret, medfører det svært romslige kvoter på enkelte vald. Her må jaktrettshaver / valdansvarlig som tidligere utøve et forsvarlig uttak i forhold til antall og fordeling mellom kjønn og alder. Det ideelle hadde vært et differensiert minsteareal fordelt på kulturlandskapet og de bakenforliggende skogområdene, men dette vil være en svært arbeidskrevende ordning. Det kan i områder med stor jaktpress være grunnlag for å benytte § 7 i Hjorteviltforskriften slik at rådyrbestanden ikke blir overbeskattet.

Basert på de vurderingene som fremkommer i saken foreslo rådmannen følgende endringsforskrift for minsteareal for rådyr i Marker kommune.

Kommune	Rådyr: minsteareal i daa
Marker	300

Med bakgrunn i rådmannens vurderinger som fremkommer i forbindelse med første gangs

behandling av saken, og som var grunnlaget for endringsforslaget som ble lagt ut på høring, samt innkomne innspill, ønsker rådmannen å opprettholde forslaget til endringsforskrift.

Vurderinger av etikk og samfunn, herunder omdømme:

Gjennomføre en bærekraftig forvaltning av arten i samsvar med Naturmangfoldloven og samfunnsmessige interesser.

Vurdering av økonomi og organisasjon

Aktuelle planer, vedtak og dokumenter

Forskrift om adgang til jakt etter elg, hjort og rådyr i Marker kommune, Østfold
Kommunal målsetning for hjorteviltforvaltningen i Marker

Kjell Reidar Jøgerud

Rådmann